

LENTOLIIKENTEN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

BKT
TYÖPAIKAT
VEROTULOT

KANSANTALOUS

KAUPANKÄYNTI
TYÖVOIMAN SAATAVUUS
TUOTTAVUUS
INNOVAATIOT
TOIMITUSKETJUT
INVESTOINNIT
YRITYSTEN
SIJOITTUMISPÄÄTÖKSET

YRITYSTOIMINTA

ALUEEN IMAGO
MATKAILU
SYRJÄISEN ALUEEN
ELINVOIMA

ALUEEN ELINVOIMA

KULUTTAJIEN
HYVINVOINTI

KULUTTAJAT

HUOLTOVARMUUS
PUOLUSTUSVOIMAT
KRIISIAPU

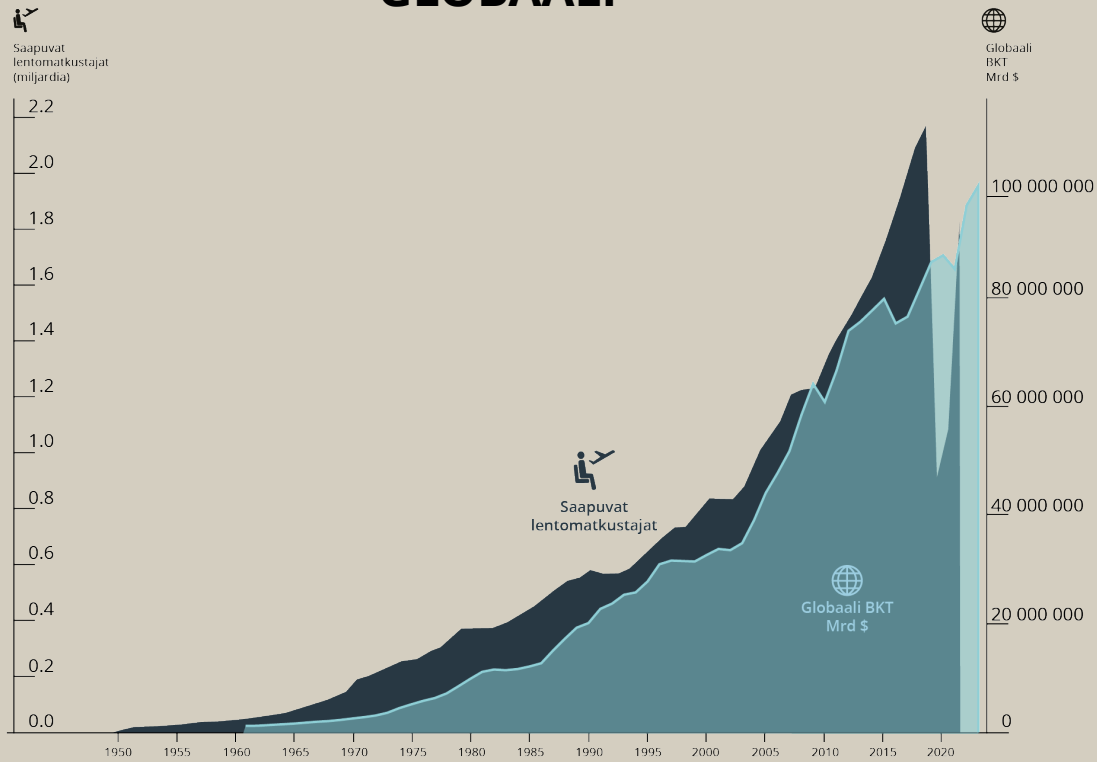

HUOLTOVARMUUS

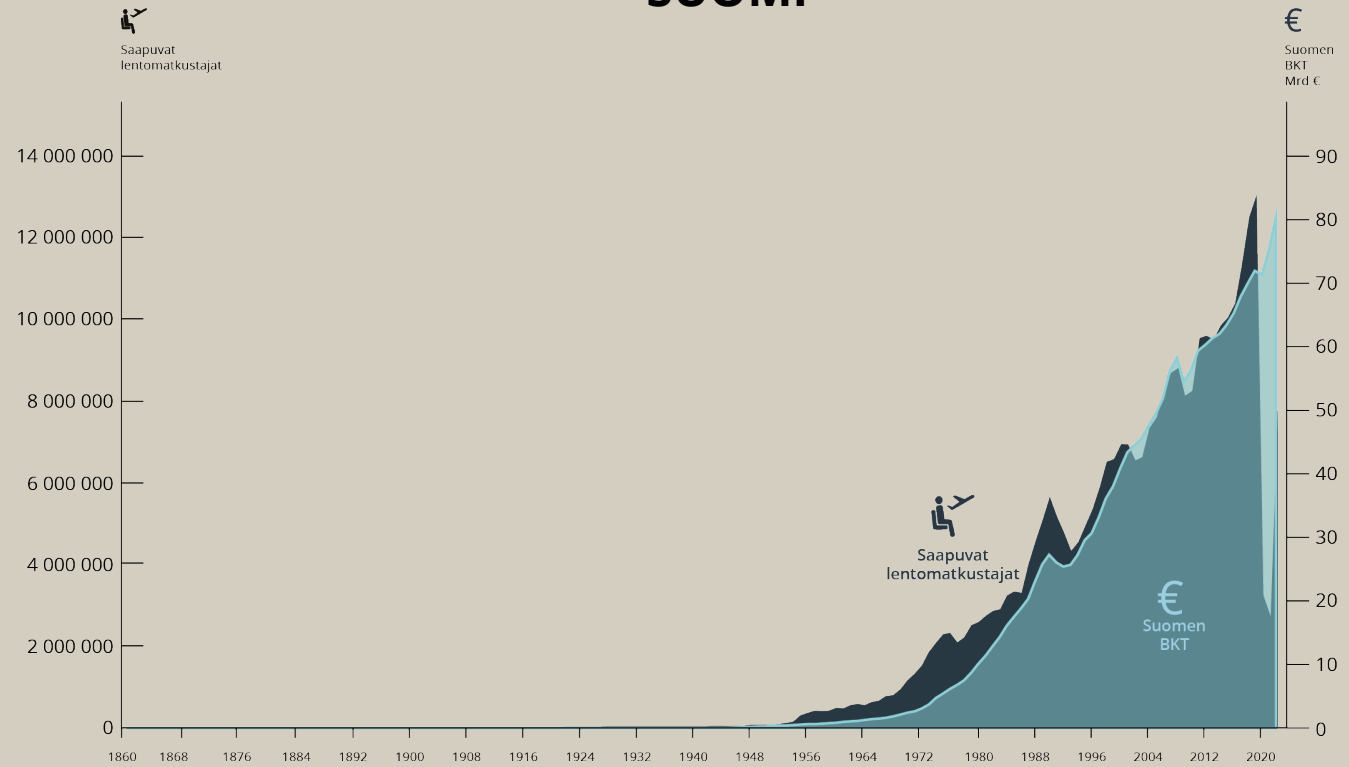

BKT JA LENTOLIIKENNE

GLOBAALI

SUOMI

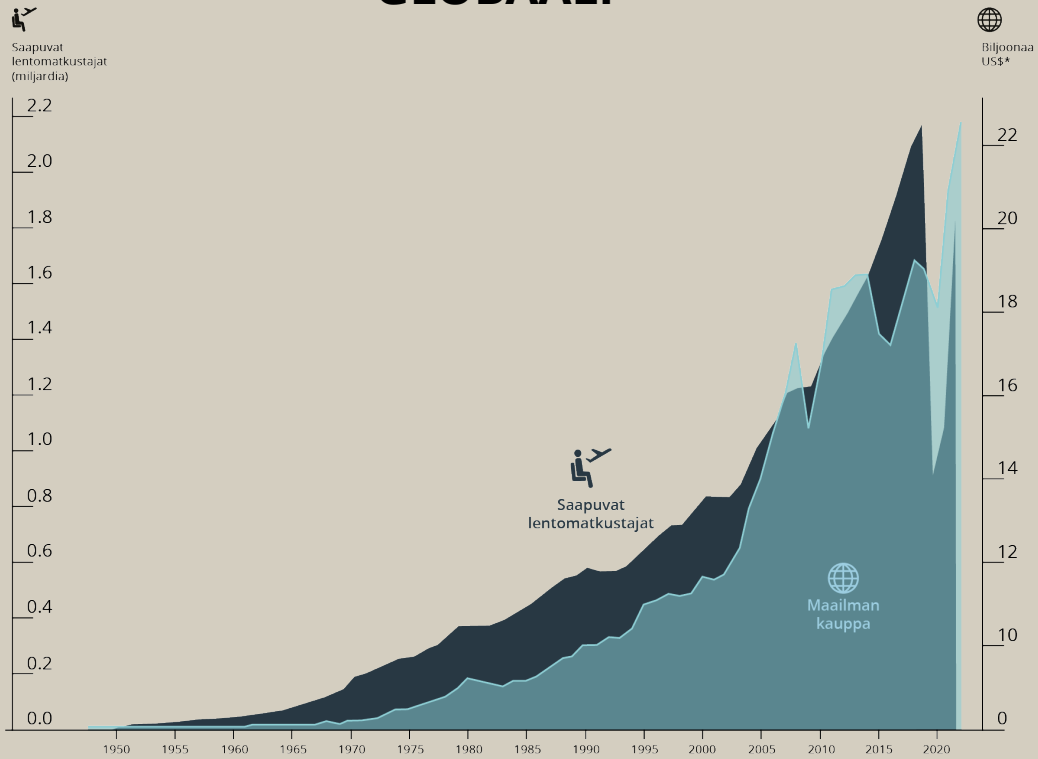
Lähteet:
ICAO, Finavia, Tilastokeskus ja The World Bank

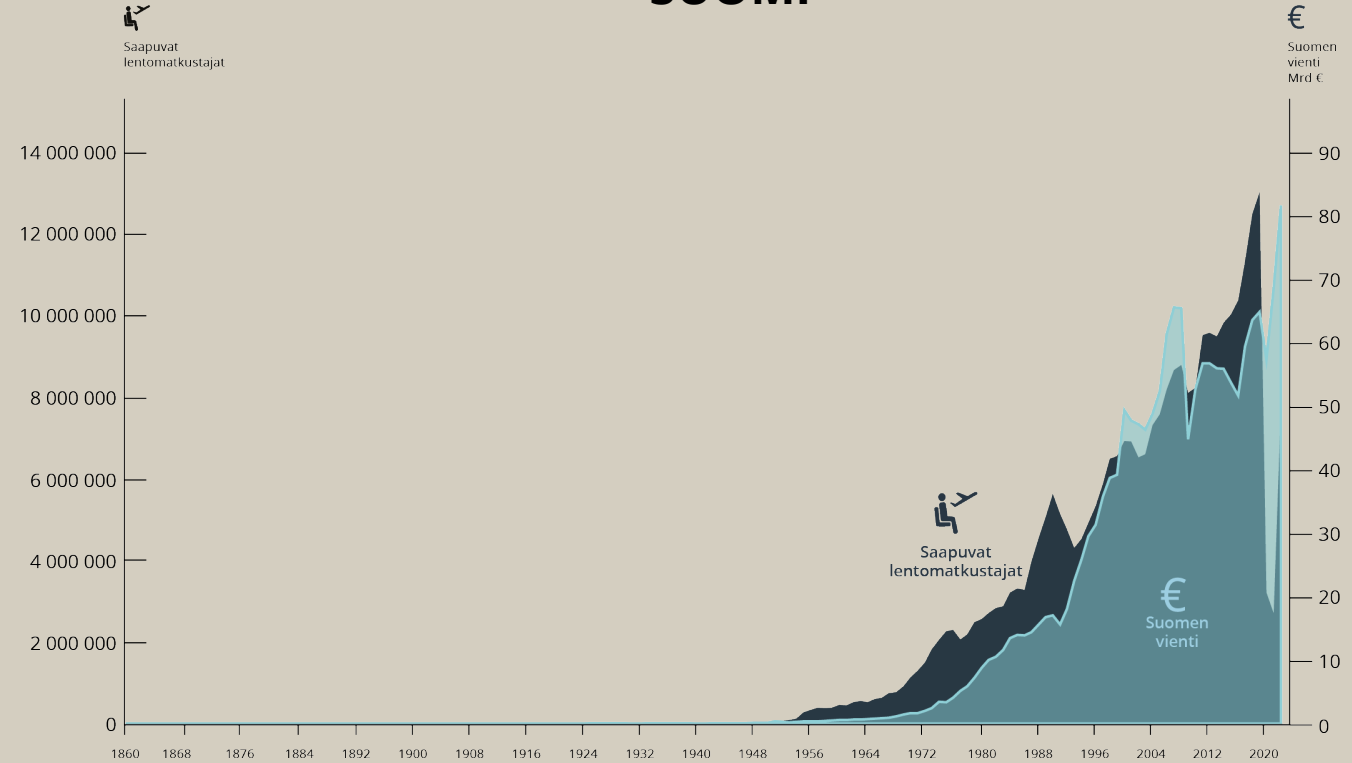

VIENTI JA LENTOLIIKENNE

GLOBAALI

SUOMI

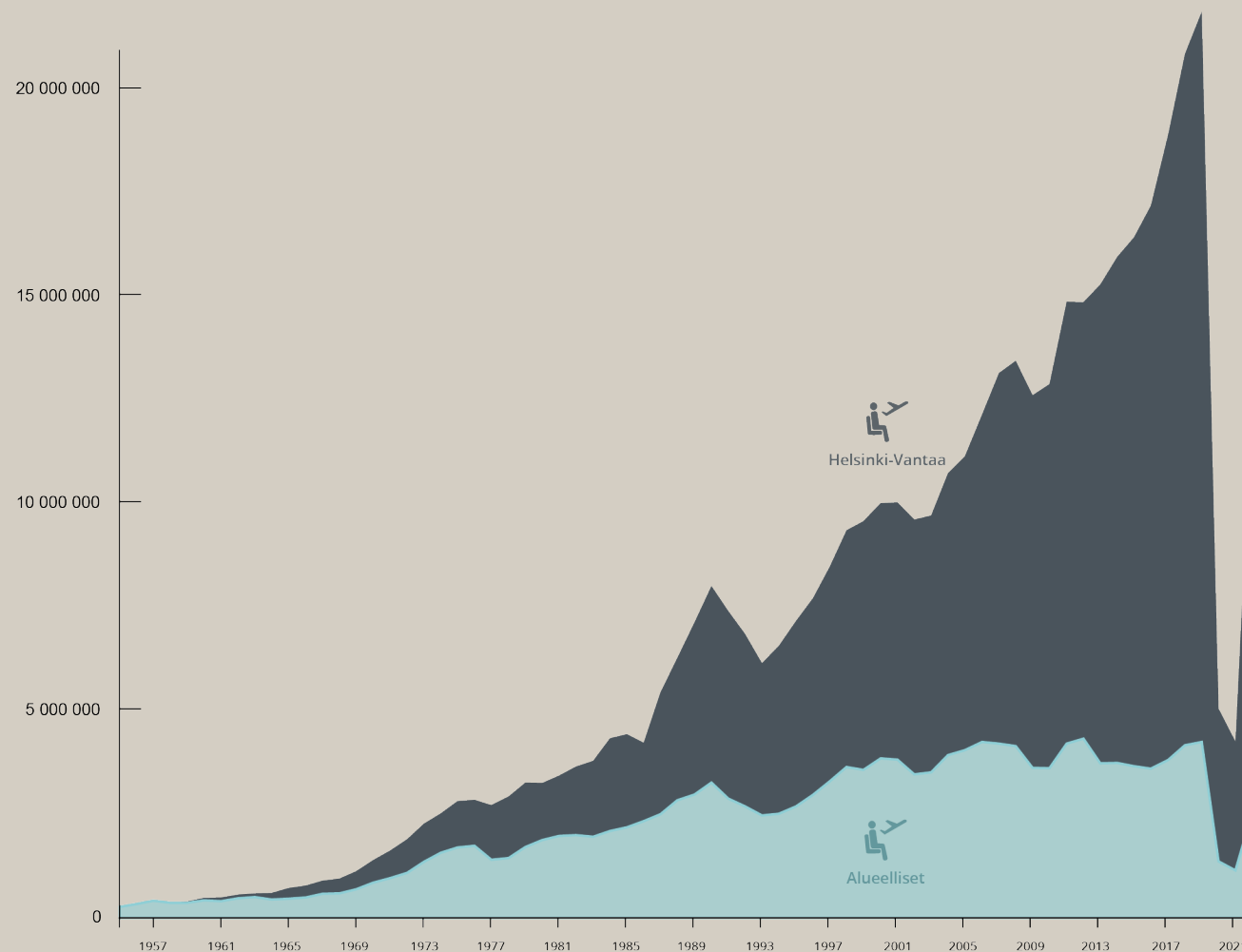

Lähteet:
ICAO, Finavia, Tilastokeskus ja WTO

SUOMEN LENTOLIIKENTTEEN KEHITYS

Helsinki-Vantaan matkustajamäärät

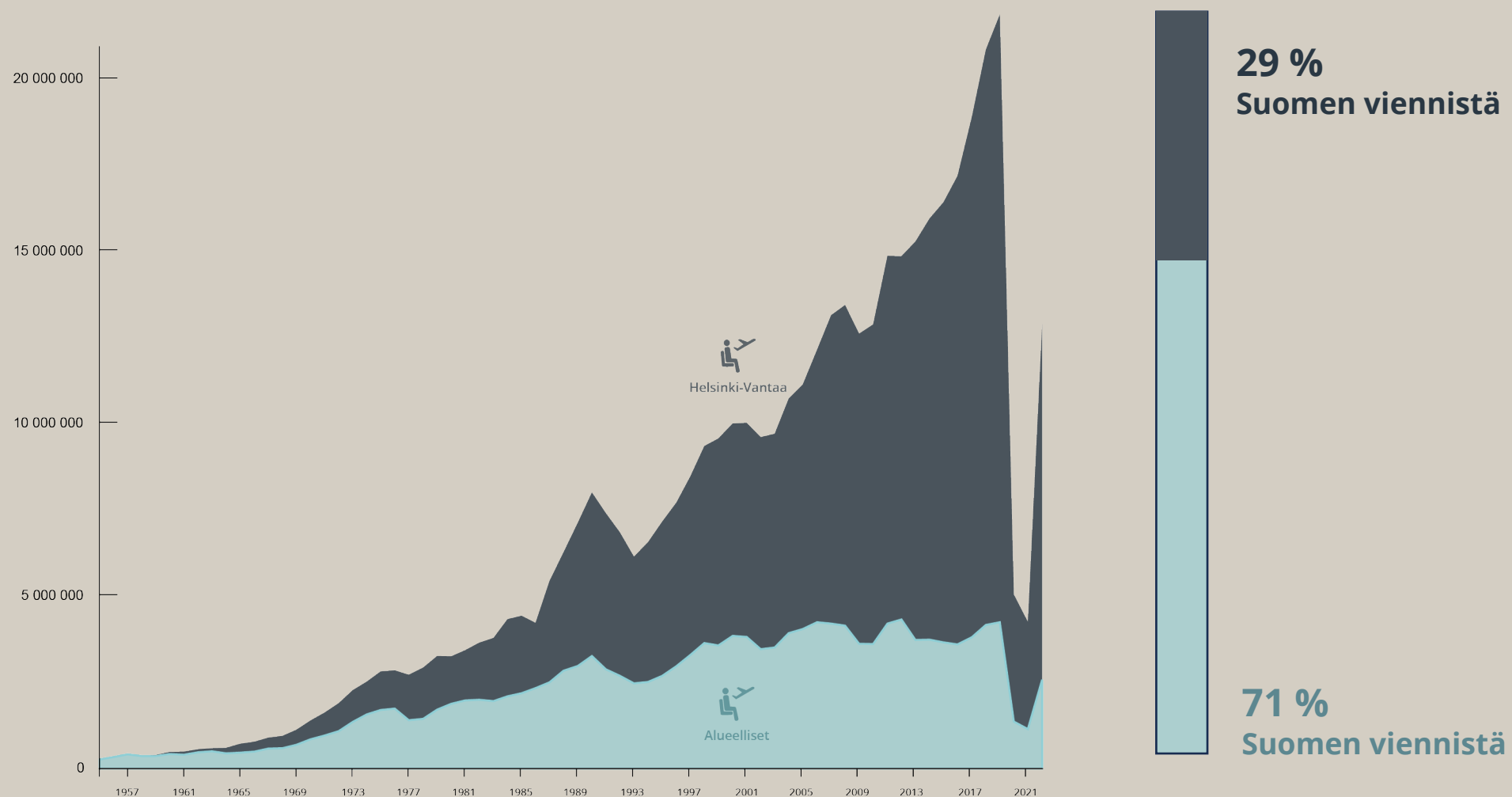
1990: 8 miljoonaa
2019: 21,9 miljoonaa
2022: 12,9 miljoonaa

Alueellisten lentoasemien matkustajamäärät

1990: 3,2 miljoonaa
2019: 4,2 miljoonaa
2022: 2,6 miljoonaa

SUOMEN LENTOLIIKENTTEEN KEHITYS

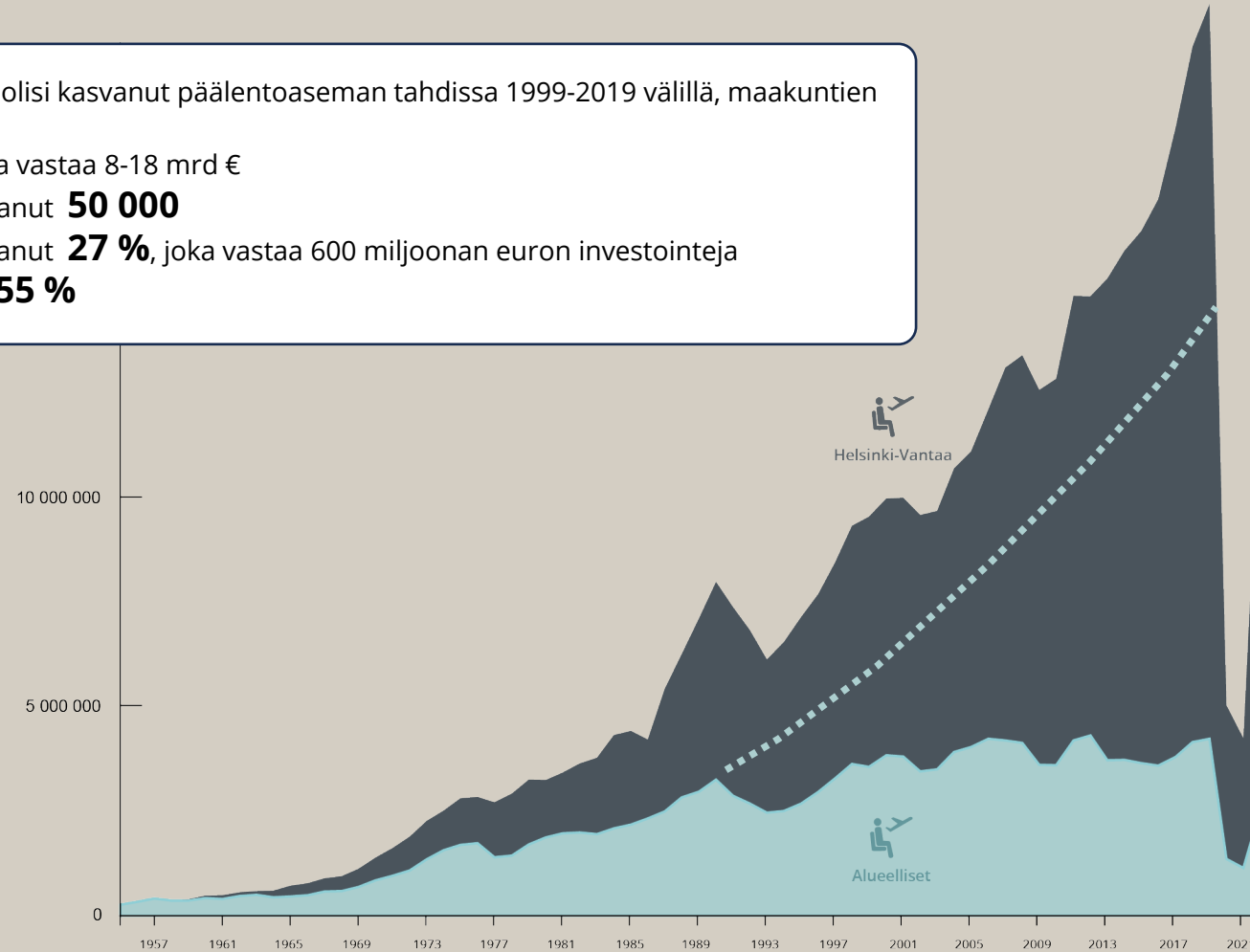
Alueellisilla lentosemillä tarkoitetaan kaikkia muita Suomen liikennöityjä lentoasemia paitsi Helsinki-Vantaata.
Lähde: Tilastokeskus ja Finavia

SUOMEN LENTOLIIKENTEN KEHITYS

Jos alueellisten lentoasemien liikenne olisi kasvanut päälentoaseman tahdissa 1999-2019 välillä, maakuntien

- **BKT** olisi kasvanut **9-19 %**, joka vastaa 8-18 mrd €
- **Työpaikkojen** määrä olisi kasvanut **50 000**
- **Investointien** määrä olisi kasvanut **27 %**, joka vastaa 600 miljoonan euron investointeja
- **Tuottavuus** olisi kasvanut **35-55 %**

LENTOLIIKENTEN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

BKT
TYÖPAIKAT
VEROTULOT

KANSANTALOUS

KAUPANKÄYNTI
TYÖVOIMAN SAATAVUUS
TUOTTAVUUS
INNOVAATIOT
TOIMITUSKETJUT
INVESTOINNIT
YRITYSTEN
SIJOITTUMISPÄÄTÖKSET

YRITYSTOIMINTA

ALUEEN IMAGO
MATKAILU
SYRJÄISEN ALUEEN
ELINVOIMA

ALUEEN ELINVOIMA

KULUTTAJIEN
HYVINVOINTI

KULUTTAJAT

HUOLTOVARMUUS
PUOLUSTUSVOIMAT
KRIISIAPU

HUOLTOVARMUUS

BKT

	3,5 biljoonaa \$ ** 4,1 % BKT:stä
	991 miljardia \$ 4,4 % BKT:stä
	8,8 miljardia \$ 3,3 % BKT:stä

Lentoliikenteen talousvaikutusta tarkastellaan yleensä vaikutuksena BKT:n tai suhteena BKT:stä.

- **10 %** lisäys lentoliikenteessä kasvattaa **BKT:tä 0,5-1,1 %** asukasta kohden pitkällä aikavälillä. ¹
- **Syrjäisillä alueilla lentoaseman taloudelliset vaikutukset ovat suurempia** mitä hub-lentoasemilla. Erityisesti katalyyttisten vaikutusten osuus korostuu syrjäisillä seuduilla, sillä siellä lentoliikenteen merkitys on keskeinen kansainvälisen liiketoiminnan kehittämisessä. ²
- Lentoliikenteen 1 euron suora vaikutus BKT:n tuottaa 3 euroa **muille toimialoille**.³
- Matkustajaliikenteellä on rahtiliikennettä suurempi vaikutus BKT:n.⁴

Lähteet:

¹ AitBihOUali (2020), ATAG (2020), Carbo ja Graham (2020), Eurocontrol (2005), IATA (2020), IATA (2006), ICAO (2019) ja InterVISTAS (2015)

² Intervistas (2015) ja Mukkala ja Tervo (2013)

³ ATAG (2020)

⁴ AitBihOUali, Carbo ja Graham (2020)

* Lentoliikenteen synnyttämän BKT:n suhde globaalisti

** Lentoliikenteen synnyttämä BKT globaalisti, Euroopassa ja Suomessa

TYÖPAIKAT

88,7 miljoonaa **

13,5 miljoonaa

79 000

* EPÄSUORAT 21 %

Toimitusketjun vaikutukset

ALIHANKKIJAT

- Polttoaineiden toimittajat
- Palo- ja pelastuspalvelu
- Rakennusteollisuus
- Ravintolat
- Tieliikenne
- Tiealueiden ja parkkipaikkojen huolto
- Lentoaseman tilojen vuokraus
- Kiinteistöjen sähkö-, vesi- ja lämmityskulut
- Erityisosaamista vaativat työt, esim. sähkö ja ympäristö
- Koulutusorganisaatiot

VALMISTAVA TEOLLISUUS

- Lentokoneiden komponenttien ja varaosien tuottajat
- Lennonvarmistuksen laitteistojen tuottajat
- Ilmaliikenteen navigointijärjestelmien tuottajat
- Vähittäis- ja ruokakaupan tuottajat
- ICT teknologian ja elektroniikan tuottajat

LIIKETOIMINNAN PALVELUT

- Puhelinkeskukset
- Tietojärjestelmät
- Taloushallinto, tilintarkastukset ja pankkipalvelut
- Lakipalvelut
- Vakuutukset

VÄLILLISET 15 %

Suorissa ja epäsuorissa tehtävissä työskentelevien ihmisten kulutus

- Asuminen
- Elintarvikkeet
- Liikenne
- Vaatetus
- IT- ja puhelinpalvelut
- Vapaa-aika ja harrastukset
- Verot

MATKAILU 51 %

Lentoliikenteen vaikutus matkailuun

- Hotellit
- Ravintolat
- Museot
- Nähtävyydet
- Aktiviteetit
- Matkanjärjestäjät
- Matkamuistot ja kaupanala
- Autovuokra
- Tieliikennepalvelut

MUUT TOIMIALAT

Vaikutukset muihin toimialoihin moninkertaistaisivat kokonaisvaikutuksen

? %

SUORAT

Toimialan sisäiset vaikutukset

LENTOYHTIÖT

MAA-HUOLINTA

LENNON-
VARMISTUS

MAA-
LIIKENNE

TURVA-
TARKASTUS

LENTOKONEIDEN
HUOLTO

VALMISTAVA
TEOLLISUUS

LENTOASEMA-
OPERAATTORI

VIRANOMAIS-
TOIMINNOT

RAVINTOLA

VÄHITTÄIS-
KAUPPA

13 %

Lähteet:
ATAG (2020) ja ACI Europe Intervistas (2015) ja ICAO (2019).
On käytetty lukuja, jotka ovat viimeiset ennen COVID-19 pandemian puhkeamista. Lentoliikenteen taloudellisten vaikutusten arvioidaan palautuvan tälle tasolle vuonna 2024.

* Lentoliikenteen synnyttämien työpaikkojen suhde globaalisti.

** Lentoliikenteen synnyttämät työpaikat globaalisti, EU:ssa ja Suomessa

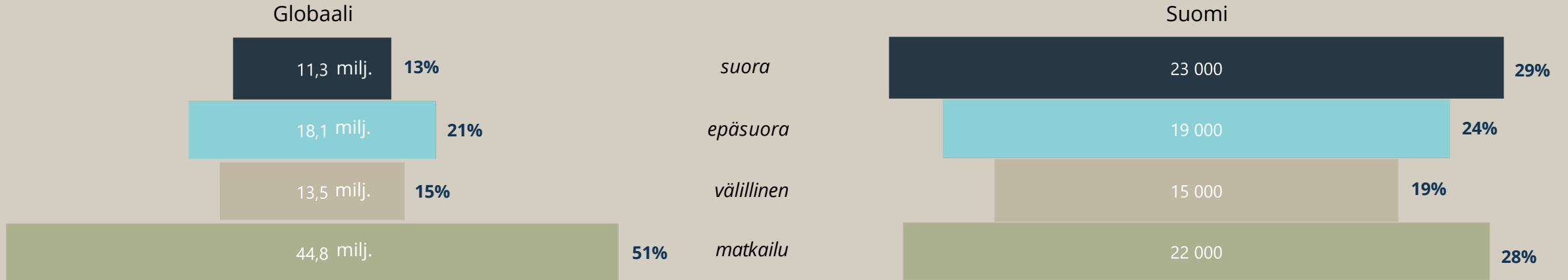

TYÖPAIKAT

88,7 miljoonaa *
 13,5 miljoonaa
 79 000

LENTOLIIKENTEN SYNNYTTÄMÄT TYÖPAIKAT

- **1000 uutta lentomatustajaa synnyttää 4 uutta työpaikkaa.** Syrjäisemmillä, matkailuvaltaisilla lentoasemilla suhdeluku on lähempänä kymmentä. ³
- Rahtilentoliikenteen kasvun ja työpaikkojen syntymisen välille ei sen sijaan ole löydetty vastaavaa yhteyttä. ⁵

VEROTULOT

- Lentoliikenneala maksaa seuraavia suoria verotuloja **valtiolle** ja **kunnille**: ALV, yhteisövero, palkkatulovero, polttoainevero, maanperän pilaantumiseen liittyvät maksut sekä viranomaismaksut osana matkustajamaksuja.

Kaiken kaikkiaan verotuksen taso on korkea: esimerkiksi Yhdysvalloissa lentoliikenteen kokonaisverotuksen aste lentoliikenteessä on 25 nyytyjen lentolippujen hinnasta.¹ Suomessa kokoluokka on sama: veroa maksetaan yli **80 € per** yhdensuuntainen lentomatka.

- Lentoliikenneala **rahoittaa pääosin itse oman toimintansa**: infrastruktuurin rakentamisen ja ylläpidon sekä operoinnin.
- **Katalyyttisten vaikutusten kautta** syntyy merkittävin osa lentoliikenteen tuottamista verovaikutuksista: mm. työntekijöiden palkkaverot, yritysten verot, kiinteistöverotus, kulutustuotteiden arvonlisäverot ja ympäristöön liittyvät verot.

Lentoliikenteen synnyttämät verotulot Suomessa 2022²:

- Suorat: 285 miljoonaa €
- Epäsuorat: 210 miljoonaa €
- Välilliset: 160 miljoonaa €
- Matkailu: 130 miljoonaa €
- Vientiyritykset: 380 miljoonaa €

Yhteensä **1,9 miljardia €**, joka on 3,4 % Suomen valtion verotuloista vuonna 2022.

Lähteet:

- 1 IATA ja ATAG (2005)
- 2 ATAG 2020, Finavia 2022, Finder 2023, Finnair 2022, Finntraffic 2022, Tilastokeskus 2008, Tilastokeskus 2022, Vero 2023, Veronmaksajat 2023

KAUPANKÄYNTI

25 % *

- Lentoliikenne on ollut yksi tärkeimmistä maailmankaupan ajureista
- Globaalisti 35 % maailmankaupan arvosta liikkuu ilmateitse.¹

Lentoliikenne vauhdittaa kansainvälistä kauppaa seuraavilla tavoilla:

- **Laajempi markkina-alue.** 70 % yrityksistä pitää tätä lentoliikenteen tärkeimpänä hyötynä.²
- **Erikoistuminen**
- **Myynti**
- **Tuotteiden** nopea toimittaminen
- **Varaosien** nopea toimittaminen
- Ymmäryys **eri markkinoiden toiminnasta**
- Parantaa reagointinopeutta **asiakkaiden tarpeisiin**
- **Kasvokkain** tapahtuvat tapaamiset

80 % yrityksistä tarvitsee lentoliikennettä myyntityössä

25 % yrityksen kaikesta myynnistä riippuu lentoliikenteestä

Lähteet:
Kuva: WTO, ICAO
¹ ATAG (2020), IATA (2006)
² IATA (2006)

* Yritysten kaikesta myynnistä 25 % on riippuvaista lentoliikenteestä

TUOTTAVUUS

 0,5-4 % BKT:sta *

 2-3,2 % BKT:stä

10 % lisäys lentoliikenteessä lisää tuottavuutta **0,5 %-4 %** (osuus BKT:stä).
Pitkän tähtäimen tuottavuuden kasvu on EU-maissa **2 %-3,2 %**.³

- **Mittakaavaetu ja erikoistuminen.** Lentoliikenne edistää mittakaavaedun saavuttamista 40 -70 % yrityksistä. ²
- **Osaavan työvoiman saatavuus**
- Alihankkijoiden hankinta voidaan **kilpailuttaa laajemmalla** alueella. 56 % yrityksistä kokee, että lentoliikenteen tuomat yhteydet auttavat vähentämään tavarantoimittajien hintoja. ²
- Raaka-aineet, varaosat sekä tuotteet liikkuvat **nopeasti**
- Pääsy kansainvälisiin **pääomiin**
- **Tuotannon keskittäminen**
- Yritykset voivat laajentaa uuden **tuotantotavan** käyttöä nopeammin
- Yritykset ovat myös alttiimpia kansainväliselle **kilpailulle**, joka lisää innovaatioita ja tehokkuutta.

Tuottavuus = käytetään vähemmän resursseja saman tuotoksen tuottamiseen tai saavutetaan enemmän tuotantoa samalla resurssitasolla.

Tuottavuudella on keskeinen rooli talouskasvun pitkän aikavälin kehittämisessä.

80 % yrityksistä pitää lentoliikennettä tärkeänä tuotannon tehokkuuden parantamisessa

Lähteet:

¹ ACI (2015), AitBihiOuali, Carbo ja Graham (2020), Eurocontrol (2005), IATA (2007), Zhang ja Graham (2020)

² ATAG (2015) ja IATA (2006)

³ Carbo ja Graham (2020), Eurocontrol (2005) ja IATA (2007)

⁴ U.S. Bureau of Labor Statistics (2017)

* 10 % lisäys lentomatkusmäärissä lisää tuottavuutta

INNOVAATIOT

 70 % *

70 % yrityksistä on sitä mieltä, että lentoliikenne **vaikuttaa** yrityksen innovaatioiden syntymiseen.

30 % yrityksistä arvioi, että lentoliikenteellä on **merkittävä vaikutus** yrityksen innovaatioiden syntymiseen.

28 % yrityksistä uskoo, että lentoliikennepalvelujen rajoittaminen **vaikuttaisi haitallisesti** innovaatioihin sekä tutkimus- ja kehitysinvestointeihin. ¹

TYÖVOIMAN SAATAVUUS

 43 % *

43 % yrityksistä:
hyvät lentoyhteydet
vaikuttavat työntekijöiden
asuinpaikan ja työpaikan
valitsemiseen. ¹

*Lentoliikenteen merkitys korostuu
erityisesti ammattitaisempien ja
kokeneempien työntekijöiden joukossa.*

INVESTOINNIT

 1,6 % *

10 % lisäys lentoliikenteessä kasvattaa pitkällä aikavälillä yritysten investointeja **1,6 prosentilla**.

Lentoliikenteen generoimat investoinnit:

- Kuinka paljon **alueella jo toimivat yritykset** investoivat enemmän hyvistä lentoliikenneyhteyksistä johtuen (investointi)
- Kuinka moni **uusi yritys** tekee sijoittumispäätöksen lentoaseman läheisyydestä johtuen (sijoittumispäätös)
- Kuinka moni yritys haluaa investoida **ulkomaille**

56-63 % yrityksistä pitää lentoyhteyksiä välttämättömänä tekijänä yritysten sijoittamisessa

18 % yrityksistä ilmoittaa lentoyhteyksien puutteen vaikuttaneen negatiivisesti investointipäätökseen. Kiinalaisten investorien kohdalla luku on korkeampi: **30 %**.¹

Lähteet:

¹ ATAG (2020), ATAG (2005), Eurocontrol (2003) ja IATA (2006)

² Zhang ja Graham (2020)

³ Eurocontrol (2003)

* 10 % lisäys lentoliikenteessä tuottaa 1,6 % uusia investointeja.

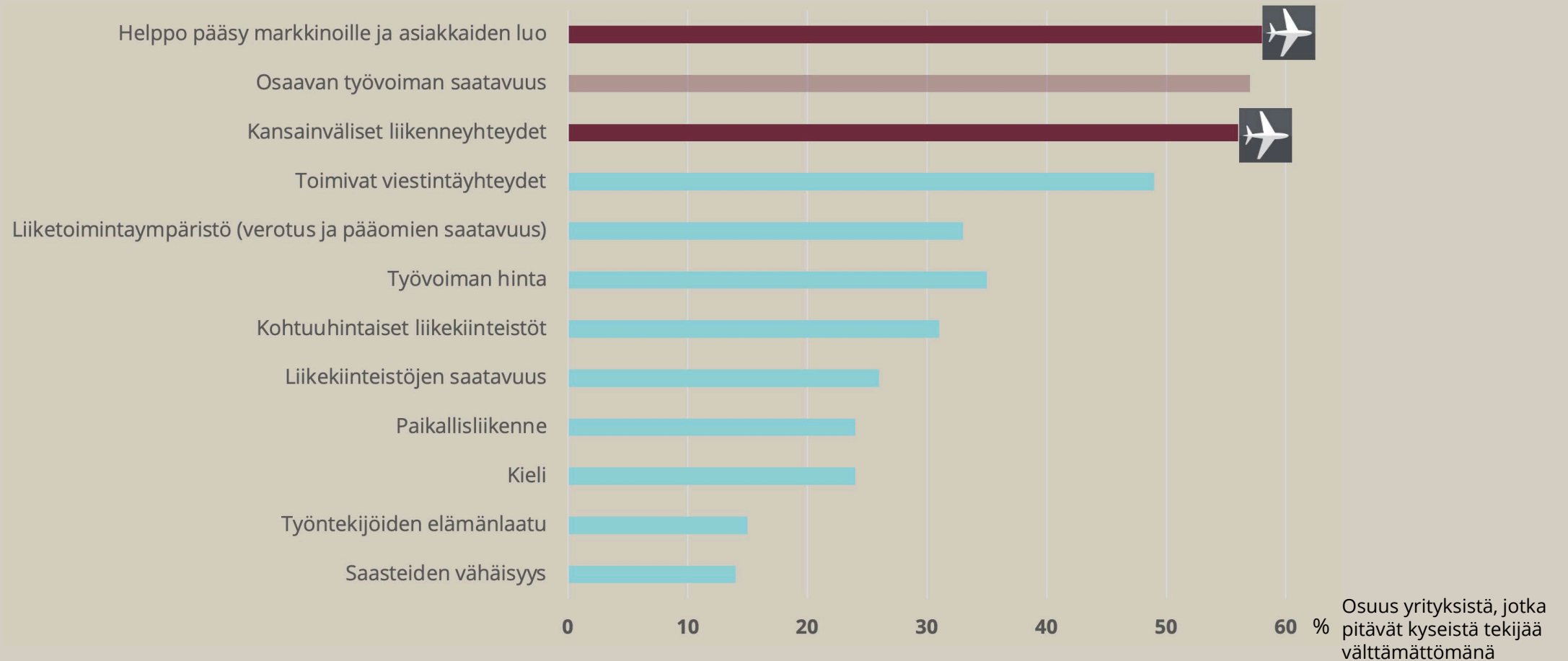

YRITYSTEN SJOITTUMISPÄÄTÖKSET

🌐 56 % *

VÄLTTÄMÄTTÖMÄT TEKIJÄT YRITYKSIEN SJOITUSPÄÄTÖKSISSÄ

Lähteet:

¹ ATAG (2020), ATAG (2005), Eurocontrol (2003) ja IATA (2006)

² Zhang ja Graham (2020)

³ Eurocontrol (2003)

* 56 % yrityksistä pitää kansainvälisiä liikenneyhteyksiä välttämättömänä yrityksen sijoituspäätöksessä

TOIMITUSKETJUT: RAHTI

🌐 35 % *

Lentoliikenne on **ainoa nopea rahtilaji pitkillä etäisyyksillä.**

Lentoliikenne tarjoaa yrityksille:

- **Nopea ja luotettava** kuljetustapa
- Laajempi alihankkijoiden ja tuottajien **kilpailuttaminen**
- **Varastointikulujen** vähentyminen
- **Tuotepalautukset ja valitusten** käsittelyä
- **Verkkokauppatuotteiden nopea toimittaminen**
- Mahdollisuuden **express-kuljetusten** kehittämiseen (nopea kotiovelle toimitus)

LENTORAHTI

